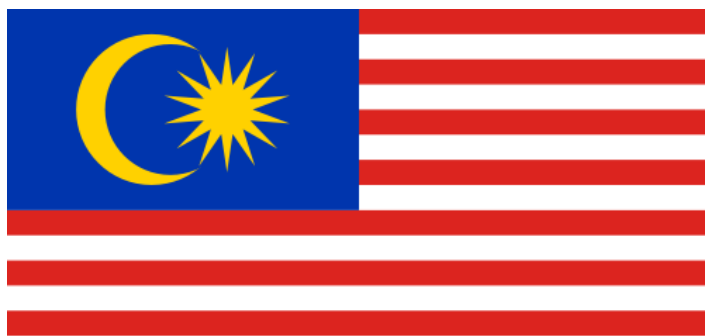

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Malajzia

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

Malajzia je treťou najväčšou ekonomikou v regióne juhovýchodnej Ázie a na 35. mieste vo svete (na 27. mieste v prepočte na paritu kúpnej sily). Štát hrá dôležitú úlohu v hospodárskom živote prostredníctvom makroekonomických plánov a regulačných opatrení. Malajzia má však pomerne otvorenú ekonomiku s vysokým podielom priamych zahraničných investícií na tvorbe HDP a s vysokou závislosťou na zahraničných trhoch. Služby vytvárajú 56% HDP, priemysel 37%, poľnohospodárstvo 7%.

Malajzia je v období transformácie zo štádia priemyselnej výroby s nízkou pridanou hodnotou do štádia vedomostnej ekonomiky s vyššou pridanou hodnotou na báze zvyšovania podielu inovácií a služieb na tvorbe HDP. Malajzia je krajinou s dobre vybudovanou fyzickou infraštruktúrou, avšak s nižšou úrovňou softvérovej infraštruktúry (málo kvalitné vysoké školstvo a nízka produktivita práce), čo predstavuje prekážku na ceste Malajzie k presunu do kategórie vysoko príjmových krajín.

Ekonomický rast je pomerne vysoký - v r. 2017 predstavoval 5,9 %, čo bolo omnoho viac, než sa očakávalo. Malajzia tak bola po Filipínach druhou najrýchlejšie rastúcou ekonomikou JVÁ. Hoci domáci dopyt stále rastie a spotreba domácností už prekročila podiel 51% na HDP, ekonomika Malajzie je stále v značnej miere závislá na exporte. Hlavnými vývoznými položkami sú: elektronika, ropa a zemný plyn, drevo, palmový olej, kaučuk a textilie. Na druhej strane medzi importované suroviny patria hlavne: elektrické a elektronické produkty, strojárské výrobky, chemikálie, dopravné a optické zariadenia.

Vláda sa súčasne snažila v novom päťročnom pláne naštartovať mechanizmy pre skvalitňovanie ľudských zdrojov a inovácie, pričom kľúčovú úlohu má na rozdiel od minulosti zohrávať súkromný sektor.

EÚ je štvrtý najväčší obchodný partner Malajzie po Číne, Singapure a Japonsku s vzájomným obchodným obrátom 35,4 mld. eur (negatívne saldo EÚ - 9 mld. eur v r. 2017). Pre EÚ je Malajzia 2. najdôležitejším obchodným partnerom v ASEAN po Singapure a 23. celkovo. Koncom roka 2017 malajzijské investície v EÚ predstavovali 10,5 mld. eur a európske v Malajzii 19,1 mld. eur.

Makroekonomické ukazovatele za r. 2017:

Počet obyvateľov	32 mil.
HDP (nominálna hodnota)	357 mld. USD
HDP na osobu (nominálna hodnota)	11.156 USD
Rast HDP	5,9 %
Miera inflácie	1,8 %
Miera nezamestnanosti	3,3 %
Verejný dlh k HDP	50,9 % HDP
Deficit štátneho rozpočtu	3,9%
Zahraničný dlh	90,87mld. USD
Devízové rezervy	112,6 mld. USD
Bilancia zahraničného obchodu	objem zahraničného obchodu 377 mld. USD. prebytok zahraničného obchodu 21 mld. USD

Platobná bilancia	vývoz – 199 mld. USD dovoz – 178 mld. USD prebytok 241 mil. USD
Súkromné investície k HDP	bežný účet: prebytok 89,3 mil. USD 16,8 % (53,1 mld. USD)
Prílev PZI	37,5 mld. USD
Podiel sektorov na tvorbe HDP	služby 55,2%, priemysel 24,5%, ťažba nerastných surovín 8,1%, poľnohospodárstvo 7,1%, stavebníctvo 3,7%
Najväčšie firmy v Malajzii	Petronas (Crude Oil and Gas) CIMB Group Holdings (Banking) Sime Darby (Conglomerates) Public Bank (Banking) Maybank (Banking) Tenaga Nasional (Utilities)
Hodnotenie záväzkov Malajzie v cudzej mene zo strany ratingových agentúr	Standard and Poor's: A- Moody's: A3 Fitch: A-

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Polostrovná časť Malajzie:

Priemysel – elektronický a elektrotechnický, strojársky (autá a dopravné zariadenia), farmaceutický, chemický, optické a meracie zariadenia, zdravotnícke technológie, potravinársky, spotrebný priemysel, priemysel spracovania kaučuku, palmového oleja, ťažobný priemysel (ropa, plyn, cín, drevo).
Poľnohospodárstvo: kaučuk, palmový olej, kakao, ryža.

Ostrovná časť Malajzie (štáty Sabah a Sarawak na severnej časti ostrova Borneo):

Priemysel: ťažobný, potravinársky, elektrotechnický, výroba hliníka.
Poľnohospodárstvo: palmový olej, kaučuk, drevo, koreniny.

Malajzia v rámci ekonomických reforiem identifikovala 12 kľúčových ekonomických oblastí (National Key Economic Areas), ktorým bude venovať prioritnú pozornosť – 1) ropa, plyn, 2) palmový olej a jeho produkty, 3) finančné služby, 4) veľkoobchod a maloobchod, 5) turistika, 6) informačné a komunikačné technológie, 7) vzdelávacie služby, 8) elektrické a elektronické produkty, 9) podnikateľské služby, 10) súkromné zdravotníctvo, 11) poľnohospodárstvo, 12) širšia oblasť hlavného mesta Kuala Lumpur (KL).

Medzi najdôležitejšie projekty v rámci 12 kľúčových oblastí patria do r. 2020 nasledovné: 7 diaľničných úsekov v hodnote 5 mld. EUR, 2 uholné elektrárne, kaučukové plantáže, výstavba letísk, finančných oblastí v KL, závodu na skvapalnenie plynu, rozvoj a prehĺbovanie morských prístavov, vysoko-kapacitné tranzitné systémy a transportné kapacity, budovanie nových a skvalitňovanie existujúcich turistických centier, vybudovanie 280 tisíc domov/bytov, renovácia a vybavenie škôl (70 mld. EUR), priority pre podporu kapacít Bumiputra (pôvodné etnické malajské obyvateľstvo). Vládny plán Vízia 2020 má za cieľ, aby sa Malajzia do r. 2020 dostala do kategórie krajín s vysokými príjmami.

Sektor služieb sa v kumulatívnom objeme podieľal v r. 2017 na tvorbe HDP podielom 56% a medziročne vzrástol o 5,9% (v tomto sektore je zamestnaných 60% pracovnej sily). Najväčší podiel má veľkoobchod a maloobchod (14,5% HDP) a finančné a poisťovacie

služby (9,1% HDP). V roku 2017 krajinu navštívilo cca 24 mil. turistov, čím sa stala najnavštevovanejšou krajinou regiónu.

Spracovateľský priemysel tvoril 25,5% HDP (najväčšie odvetvie je elektronický a elektrotechnický priemysel), pričom je v ňom zamestnaných 17% pracovných síl.

Priemyselná výroba zaznamenala rast o 3,2%, pričom rýchlejší rast (o 5,4%) zaznamenali odvetvia zamerané na domáci odbyt. Exportný priemysel vzrástol len o 2,5% (najmä vďaka rastu zahraničného dopytu po elektronických výrobkoch a výrobkoch z gumy).

Sektor ťažby surovín za rok 2017 zaznamenal pomerne nízky rast (o 0,5%) a na tvorbe HDP sa podieľal 8,1% (produkcia ropy medziročne poklesla o 2,5%, ale produkcia plynu vzrástla o 4,6%).

Stavebníctvo je odvetvím, ktoré v posledných rokoch významne rastie, a to vďaka vládnym infraštruktúrnym projektom i súkromným investíciám. Rast stavebníctva v roku 2017 bol zaznamenaný na úrovni 10,9%, pričom sa podieľalo 3,7% na tvorbe HDP krajiny.

Poľnohospodárstvo v roku 2017 vzrástlo o 2,3% a v sektore sa vytvorilo 7,3% HDP krajiny (pracovalo v ňom však 13% pracovnej sily). Podiel poľnohospodárstva na exporte v roku 2016 činil 7,9 %, ale v posledných dvoch rokoch v hodnotovom vyjadrení export klesal o 15 – 17% ročne, hoci vo fyzickom vyjadrení napr. export kaučuku medziročne rástol. Pokles hodnoty exportu teda súvisí s klesajúcimi trhovými cenami kaučuku a ďalšej významnej komodity – palmového oleja (ktorého je Malajzia po Indonézii druhým najväčším exportérom a jeho predaj doma a najmä v zahraničí vytvára 3% HDP krajiny).

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Malajzia je členom WTO od r. 1995 a členom politických a ekonomických organizácií/platformiem - Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) od r. 1967, Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC) od r. 1993, East Asia Summit od r. 2005, „Developing 8 Organisation“ od r. 1997. Ako člen ASEAN je Malajzia tiež súčasťou procesu „Regional Comprehensive Economic Partnership“ (RCEP), ktorého podstatou je snaha o zosúladenie celkom piatich dohôd o voľnom obchode, uzavretých medzi na jednej strane ASEAN a na druhej strane Čínou, Japonskom, Indiou, Kórejskou republikou, Austráliou a Novým Zélandom.

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Malajzia má unitárny daňový systém založený na báze teritoriality. Rezidenti v Malajzii sú zdaňovaní podľa príjmov nadobudnutých v Malajzii alebo príjmov, ktoré majú pôvod z Malajzie. Rezidenčné spoločnosti sú vyňaté z povinnosti platiť dane z príjmov, ktoré im plynú zo zahraničných zdrojov, s výnimkou spoločností zaoberajúcich sa bankovými/poistovacími transakciami a vzdušnou/námornou dopravou, ktoré sú zdaňované na celosvetovej báze. Nerezidenti sú zdaňovaní len z príjmov nadobudnutých v Malajzii, alebo ktoré majú pôvod z Malajzie.

Pre zdaňovanie spoločností platí od 1.1.2008 jednoúrovňový daňový systém (Single Tier System), čo znamená, že daň zo zisku spoločnosti je finálnou daňou spoločnosti a distribuované dividendy v rukách akcionárov sú vyňaté zo zdaňovania.

Súčasná daň z príjmu pre spoločnosti (právnické osoby rezidentné aj nerezidentné) je 25%. Pre spoločnosti zaoberajúce sa ťažbou ropy je daň z príjmu 38%. Rezidentné spoločnosti so splateným základným kapitálom nižším ako 2,5 mil. MYR (cca 625 mil. USD) majú daň z príjmu vo výške 20% z ročných príjmov do 500 tis. MYR (cca 125 tis. USD) a z príjmov nad túto hranicu je znova sadzba 25%. Nerezidentné spoločnosti majú nižšiu sadzbu dane z príjmu z niektorých osobitných príjmov, ako sú napr. úroky (15%), poplatky z autorských práv (10%) a technické a manažérske služby (10%).

Sociálne odvody predstavujú dva hlavné druhy odvodov pre zamestnávateľa aj zamestnanca. Prvým sú odvody do sociálneho fondu "Employees Provident Fund" (EPF). Do tohto fondu je zamestnávateľ povinný odvádzať 12% a zamestnanec 11% (z výšky mesačného príjmu zamestnanca), pričom pri zamestnancovi od 55 rokov sú odvody polovičné. Druhým je poistenie zamestnanca cez tzv. „Employees' Social Security Organisation" (SOCSO) a "Invalidity Pension Scheme" (IPS). Ide o povinné odvody, pokiaľ jeho mesačný príjem neprekročí 3000,- RM mesačne. Odvody do SOCSO platí výlučne len zamestnávateľ 1,25% príjmu zamestnanca, odvody do IPS vo výške 1% sa delia medzi zamestnávateľa a zamestnanca. Nízko kvalifikované práce (v stavebníctve, na plantážach, komunálne služby) sú vykonávané zahraničnou pracovnou silou z Indonézie, Filipín, Bangladéša, Mjanmarska.

V maloobchodnom predaji je zavedená tzv. vládna daň 6% (na potraviny, niektoré stavebné materiály), ktorej sadzba je ale vyššia pri predaji tabakových výrobkov (25%) a alkoholu (20%) a pri ostatných tovaroch je sadzba 10%. V oblasti služieb (napr. hotelov, reštaurácií, právnych, účtovníckych služieb – ale nie všetkých služieb) existuje daň zo služieb v sadzbe 5%. Od roku 2015 platí nepriama daň z predajov tovarov a služieb vo výške 6% - GST.

(podrobnejšie o daniach vid:

http://gst.customs.gov.my/en/gst/Pages/gst_hdw.aspx?lien_externe_oui=Continue)

V r. 2010 bol v Malajzii schválený zákon o obchodovaní so strategickým materiálom (Strategic Trade Act).

Zákonník práce upravuje:

- a) Platená materská dovolenka 60 dní
- b) Dĺžka pracovného času maximálne 48 hodín týždenne, nadčasy za 2x hod. mzda
- c) Platené sviatky 10 dní (sviatky stanovené zákonom)
- d) Nárok na dovolenku 8 dní (do 2 rokov práce u daného zamestnávateľa), 12 dní (2-5 rokov), 16 dní (nad 5 rokov)
- e) Platené nemocenské 14 dní (do 2 rokov práce u daného zamestnávateľa), 18 dní (2-5 rokov), 22 dní (nad 5 rokov)

Referenčná stránka: www.hasil.gov.my

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Systém podpory zahraničného obchodu organizuje Ministerstvo medzinárodného obchodu a priemyslu prostredníctvom štátnej agentúry Matrade, systému obchodných zastúpení v zahraničí, veľmi častých obchodných misí, organizovaním výstav/veľtrhov a cieľenou účasťou na rôznych významných regionálnych a globálnych ekonomických fórach. Malajzia reagovala na stagnáciu rokovaní v rámci WTO budovaním bilaterálnych a regionálnych zón voľného obchodu.

MATRADE - Malaysia External Trade Development Corporation – je štátnou agentúrou na podporu obchodu (Menara MATRADE, Jalan Khidmat Usaha, Off Jalan Duta, 50480 Kuala Lumpur, Malaysia, Tel: +603 - 62077077, Fax: +603-62037037, +603-62037033, Email: info@matrade.gov.my, Webová stránka: www.matrade.gov.my)

Z hľadiska exportných destinácií sa Malajzia v poslednej dobe začala zameriavať na bohaté krajiny Perzského zálivu, africké krajiny a ekonomické väzby s krajinami Juhovýchodnej Ázie.

Na podporu exportu sú zriadené bankové inštitúcie na spôsob Eximbanky.

c) Verejné obstarávanie

Požiadavky na účasť v tendroch musia byť predložené a registrované na ministerstve financií. Pre zahraničné subjekty platia pravidlá vždy na daný prípad tendra. Obyčajne sa vyžaduje pre povolenie zahraničného partnera na tendre minimálne 30% podiel domáceho partnera.

Tendre sú neraz diskriminačné a vyhlasované výlučne pre spoločnosti, ktoré sú registrované len pre etnických Malajcov (Bumiputra). Takéto privilégia požívajú príslušníci Bumiputra v zmysle Novej ekonomickej politiky od začiatku 70-tych rokov aj v sociálnej oblasti. Táto politika má za cieľ vyrovnať sociálno-ekonomické postavenie zaostalejších etnických Malajcov na úroveň bohatších a podnikavejších etnických Číňanov.

Tendre sa vypisujú pre projekty nad 500 tisíc MYR (cca 125 tis. USD) Tendre schvaľuje "Tender Board", resp. ministerstvo financií. Zahraniční uchádzači sa musia zaregistrovať na MF Malajzie. Tendre je možné nájsť na webovej stránke www.gov.my – International Tenders a na stránkach obchod. komôr.

Referenčná stránka: <http://myprocurement.treasury.gov.my/>

d) Zmluvná základňa

Malajzia taktiež potvrdila sukcesiu SR do zmlúv po bývalej ČSFR v r. 2005. V súčasnej dobe existujú platné dohody medzi SR a Malajziou:

1. Dohoda o čiastočnom zrušení vízovej povinnosti medzi ČSFR a Malajziou (1991), ktorá umožňuje jednorazový bezvízový pobyt na 90 dní na oboch stranách a kumulatívne 180 dní v kalendárnom roku

2. Dohoda medzi vládou ČSSR a vládou Malajzie o leteckých službách (1973), ktorá je čiastočne doplnená dohodou EÚ s Malajziou o leteckých službách (2007)

3. Zmluva o podpore a ochrane investícií (12.7.2007, Kuala Lumpur)

4. Zmluva medzi vládou SR a vládou Malajzie o zamedzení dvojitého zdanenia a zabránení daňovému úniku v odbore daní z príjmov (25.5.2015, Putrajaya)

EÚ a Malajzia sú v procese rokovaní o zmluve o voľnom obchode (FTA) a o Partnership Cooperation Agreement (PCA).

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície:

Priame zahraničné investície (PZI) do Malajzie v r. 2017 dosiahli 37,5 mld. USD. PZI do Malajzie smerovali najviac do spracovateľského priemyslu (predovšetkým elektronika a elektrotechnika) s podielom 37,6%, služieb (28,8% z toho až 83% do odvetvia nehnuteľností), ťažby surovín – najmä ropy a zemného plynu (28,7%), ďalej do poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu (2,6%) a do stavebníctva (2,3%).

Investície malajzijských firiem v zahraničí v r. 2017 predstavovali 13,9 mld. USD.

Hlavní zahraniční investori v roku boli USA, Kórejská republika, Singapur, Japonsko, Čína a EÚ.

Štátnou agentúrou na podporu investícií a obchodu v Malajzii je MIDA – Malaysian Investment Development Authority. (MIDA Sentral, Jalan Stesen Sentral 5, Kuala Lumpur Sentral, 50470 Kuala Lumpur, Malaysia, Tel: +603 2267 3633, Fax: +603 2274 7970, email: investmalaysia@mida.gov.my, webová stránka: www.mida.gov.my).

Technická a finančná pomoc pri vstupe zahraničných investorov

Priame i nepriame daňové stimuly v Malajzii sú poskytované v súlade so zákonmi Promotion of Investments Act 1986, Income Tax Act 1967, Customs Act 1967, Sales Tax Act 1972, Excise Act 1976 and Free Zone Act 1990. Tieto zákony pokrývajú oblasť investícií do priemyslu, poľnohospodárstva, turistiky (vrátane hotelov), niektorých oblastí služieb, výskumu, vzdelávacích/školiacich aktivít a životného prostredia.

Priame daňové stimuly poskytujú čiastočné alebo úplné daňové prázdniny na špecifické obdobie, nepriame stimuly sú poskytované formou oslobodenia od dovozného cla, od dane z predaja a zo spotrebnej dane.

Nerezidenčné firmy môžu repatriovať akýkoľvek finančný objem z Malajzie vrátane investičného kapitálu, dividend, príjmov za nájom a úrokov z investícií v Malajzii.

SR doposiaľ nemá v Malajzii žiadne priame investície ani obchodné zastúpenie. Malajzia má v SR tri malé investície do oblasti výroby plastov pre elektronický priemysel a od r. 2011 v SR pôsobí firma DXN ako Daxen Slovakia, Bratislava (obchod s potravinovými doplnkami pre trh EÚ) – avšak aktuálne sú majiteľmi firmy dcérske spoločnosti DXN v Maďarsku a v Peru.

Stimuly pre priemyselnú výrobu pozostávajú z poskytnutia výhod z tzv. priekopníckeho štatútu investícií (Pioneer Status) a daňových úľav. Poskytnutie týchto výhod závisí od stanovených priorít vlády a výšky pridanej hodnoty, technológií a priemyselnej previazanosti, ktoré investícia prináša. Oprávnené aktivity pre tieto výhody sa nazývajú "promoted activities" a "promoted products".

Spoločnosť s „priekopníckym štatútom“ je spravidla čiastočne vyňatá z dane z príjmu na 5 rokov od začatia výroby. Platí len daň 30% zo štatutárneho príjmu. Stopercentné vyňatie z odvodu dane môže byť aplikované na strategické projekty vo vysokých technológiách s vysokými investíciami, na výskumné centrá pre vysoké technológie alebo pre priemyselné väzby apod. Alternatívne môžu spoločnosti požiadať o daňové úľavy ITA (Investment Tax Allowance). Spoločnosť, ktorej je ITA poskytnutá, je oprávnená na zľavy 60% na jej kapitálové výdaje (závod a technológie na schválený projekt) na obdobie 5 rokov odo dňa prvého kapitálového výdaja. Nevyužitie zľavy môžu byť prenesené na nasledujúce roky, až kým nedôjde k ich plnému využitiu.

Zlavy na daňové odvody

Spoločnosti s týmto štatútom majú zľavy na daniach do 60% v závislosti od ich výdavkov v priebehu 5 rokov odo dňa schválenia projektu. Tieto zľavy môžu byť kompenzované 70% štatutárneho príjmu v hodnotiacom roku s tým, že 30% štatutárneho príjmu bude zdanených bežnou daňou (nevyužitú zľavu je možné preniesť na ďalšie roky, až do využitia celej sumy).

Zlavy v oblasti infraštruktúry

Aplikujú sa na kapitálové výdaje pre projekty infraštruktúry v menej rozvinutých oblastiach, ktoré podporuje vláda (východné pobrežie pevninskej Malajzie a štáty Sarawak a Sabah na Borneu). Patria do toho stavebné a rekonštrukčné práce mostov, trajektov, prístavov, ciest. Poskytujú sa na 100% kapitálových výdavkov na 5 rokov. Odpočítavajú sa zo štatutárneho príjmu až do výšky 85% a sú prenosné do ďalších rokov.

Zlavy pre reinvestície

Platia pre výrobné podniky a poľnohospodársky sektor, ktorý je v prevádzke min. 1 rok a pre kapitál použitý na rozšírenie a modernizáciu výroby a pre diverzifikáciu výrobkov.

Zlavy pre priemyselné úpravy

Priemyselné úpravy sú definované ako aktivity vo výrobe pre reštrukturalizáciu formou reorganizácie, rekonštrukcie a fúzie v rámci určitého sektora s cieľom posilnenia bázy pre efektívnosť výroby, zlepšenie priemyselných technológií, rast produktivity, posilnenie využívania národných zdrojov a manažmentu. Zľavy sa poskytujú na 100% vloženého kapitálu.

Zlavy pre vysoké technológie

Stimuly pre spoločnosti s vysokými technológiami môžu dostať 100% oslobodenie od daní zo štatutárneho príjmu na obdobie 5 rokov alebo daňové úľavy na 60% z kapitálových výdavkov na obdobie 5 rokov. Percento výdavkov na výskum/vývoj k hrubému objemu predaja však musí byť min. 1% na ročnej báze a výskum/vývoj sa musí začať najneskôr do 3 rokov od spustenia výroby. Medzi pracovnou silou musí byť minimálne 7% vysokoškolsky vzdelaných ľudí s minimálne 5 ročnou praxou. Aplikácie sa predkladajú vládnej agentúre Malaysian Industrial Development Authority (MIDA).

Ďalšie kategórie stimulov

Týkajú sa agroprojektov, výskumných centier, priemyselných komplexov, turistických operátorov, vysokých technológií, organizácií školení, budovania regionálnych centier, investícií do multimediálnych koridorov, medzinárodných nákupných a distribučných centier atď. Stimuly pre projekty strategického významu zvyčajne zahŕňajú dlhodobé investície a vysoké technológie. Celý rad stimulov sa poskytuje aj pre SME, pod ktorými sa rozumejú investície do 2,5 mil. RM na začiatku výrobného procesu.

Referenčné stránky:

<http://www.mida.gov.my/>

<http://www.investkl.gov.my/> (pre investície v Kuala Lumpur)

<http://www.investpenang.gov.my/> (pre investície v Penangu)

b) Energetická politika krajiny

Malajzia je exportérom ropy a plynu.

V r. 2017 Malajzia produkovala priemerne 660 tis. barelov ropy denne, z čoho veľká väčšina bola použitá na domácu spotrebu a len 10,4% išlo na export.

Potvrdené zásoby ropy ku koncu roka 2017 boli cca 3 mld. barelov.

Malajzia v r. 2017 vyprodukovala 73,5 mld. m³ zemného plynu, pričom približne 60% plynu išlo na domácu spotrebu a zvyšok na export predovšetkým vo forme LNG do Japonska, Kórejskej republiky, na Taiwan a pod. Po Indonézii je Malajzia druhá v poradí v objeme ťažby aj exportu plynu spomedzi krajín ASEAN. Zásoby zemného plynu sa odhadujú na ca 2 tril. m³ (4. najväčšie v ázijsko-pacifickej oblasti), pričom pri súčasnej úrovni ťažby by vystačili na približne 38 rokov.

V r. 2017 mala Malajzia vyše 29 GW inštalovanej kapacity elektrární. Spotreba energie per capita je pomerne vysoká oproti iným krajinám juhovýchodnej Ázie – dosahuje 61% priemeru krajín OECD. Dlhodobá prognóza International Energy Agency predpokladá, že spotreba energie v krajine do roku 2035 vzrastie na 83% priemeru krajín OECD per capita, a teda Malajzia by dovtedy prihliadnuc aj na rast obyvateľstva mala zvýšiť výrobnú kapacitu elektrární na 67 GW. Najviac elektrickej energie sa v roku 2017 vyrobilo na báze plynových elektrární (45%), ale na prvé miesto sa pomerne rýchlo blíži lacná výroba elektrickej energie na báze uhlia. Vo vodných elektrárňach sa vyrobilo 7% elektrickej energie. Po dostavbe najväčšej vodnej elektrárne v Sarawaku bude mať ostrovná časť Malajzie prebytok elektrickej energie, ktorá však zrejme nebude môcť byť transferovaná na polostrovnú časť Malajzie kvôli vysokým nákladom na výstavbu podmorských káblov. Z tohto dôvodu sa uvažuje s výstavbou hlinikárne v Sarawaku, ktorá je náročná na spotrebu el. energie. International Energy Agency predpokladá, že v roku 2035 sa najviac elektrickej energie v Malajzii vyrobí v elektrárňach na báze uhlia (50%), nasledovať budú plynové elektrárne s podielom 34% a výrazne sa zvýši výroba vo vodných elektrárňach (najmä v Sarawaku) a dosiahne 15%-ný podiel na celkovej produkcii elektrickej energie.

V r. 2010 Malajzia prijala rozhodnutie na výstavbu dvoch jadrových elektrární na polostrovej časti Malajzie (prvá z nich do r. 2020, ale tento termín sa v súčasnosti javí nerealistický). Išlo o rozhodnutie, ktoré bolo potvrdené aj po jadrovom incidente v japonskej Fukushime. Malajzia, vzhľadom na vyčerpávajúce sa zásoby ropy a plynu, dospela k záveru, že nemá inú alternatívu, keďže obnoviteľné zdroje energie nedokážu pokryť reálny dopyt po elektrickej energii v krajine a rast využitia uhlia v produkcii el. energie je problematická cesta, zafažujúca životné prostredie. V oblasti jadrovej energetiky došlo k nadviazaniu spolupráce so SR, ale komunikácia v súčasnej dobe stagnuje – podobne ako projekt výstavby jadrových elektrární v Malajzii. Japonsko-americké konzorcium Hitachi – General Electric vyhlásilo, že je schopné koordinovať stavbu prvej jadrovej elektrárne v krajine tak, aby bola dokončená do r. 2028.

Malajzia vyrába „bionaftu“ z biomasy olejových paliem, ktorú zväčša exportuje. V rámci úsporných opatrení v oblasti energetiky zaviedla pre vozový park verejnej správy povinné používanie min. 30% bionafty.

Problematikou energetiky sa v Malajzii zaoberá ministerstvo energií, zelených technológií a vody, ktorému je podriadený celý rad špecializovaných štátnych agentúr.

V r. 2010 bol vytvorený výbor The Environment, Energy and Green Technology Committee s úlohou poskytovať informácie a pozdvihnúť povedomie verejnosti o problematike životného prostredia a dôležitosť zelených technológií v oblasti energetických zdrojov. Tento výbor zároveň prichádza s iniciatívami pre interakciu vládných orgánov a privátneho sektora s cieľom využiť podnikateľské príležitosti a motivovať zahraničné investície do Malajzie.

V Malajzii sa od r. 2009 intenzívne organizuje množstvo medzinárodných seminárov, konferencií a aj výstavy a veľtrhy zamerané na zelené technológie s aktívnou účasťou firiem z členských krajín EÚ. Najznámejší veľtrh zelených technológií je IGEM (International Greentech and Eco Products Exhibition), ktorý sa koná od r. 2010.

Medzi EÚ a Malajziou prebieha dialóg k zeleným technológiám a karbónovým emisiám. Malajzia je v súčasnej dobe tretím najväčším výrobcom solárnych technológií na svete a EÚ je najväčším trhom v oblasti eko-priemyslu na svete (1/3 svetového trhu).

Referenčné stránky:

<http://www.st.gov.my/>

<http://store.eiu.com/product.aspx?pubid=866073686&pid=786072278&qid=866073686>

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

Politikou na podporu inovácií sa zaoberá ministerstvo vedy, technológií a inovácií a jemu podriadené špecializované štátne agentúry. Ide o vybrané sektory hospodárstva, ako sú biotechnológie, informačné a komunikačné technológie, priemyselné inovácie, námorné a kozmické technológie a sektor služieb.

Malajzia usiluje o skvalitnenie univerzitného vzdelania a ponúka v tomto smere rôzne stimuly pre otvorenie pobočiek zahraničných univerzít v Malajzii a výskumných a vývojových centier.

Malajzia v rámci budovania nového ekonomického modelu prichádza s množstvom opatrení na podporu inovačných procesov. V rámci technologických inovácií sa zameriava na dva ciele:

- budovať ekonomiku s reťazcom vysokej pridanej hodnoty (zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, priemyslu a služieb) a generovať nové zdroje sektorov na vedomostnej báze
- zvýšiť kapacitu krajiny pre absorbovanie informácií, kreativitu, inovácie a vzdelávanie obyvateľstva (vedomosti a inovácie stanovia ako hlavné kritériá v rozvoji ekonomiky, podporovať komerčné využitie vysoko kvalitného výskumu).

Podpora výskumu a vývoja v Malajzii začiatkom milénia stagnovala okolo 0,6 – 0,7 HDP, v posledných rokoch však stúpila na úroveň okolo 1% HDP. Súkromný sektor je hlavným prispievateľom do oblasti výskumu. Z hľadiska počtu zamestnancov sú 2/3 v oblasti verejnej správy.

Napriek budovaniu multimedialných koridorov v Malajzii zameraných na pritiažnutie vysokých technológií a výskumu sú stanovené ciele ďaleko za očakávaniami.

Penetrácia domácností v oblasti internetu sa má do r. 2020 zvýšiť na 75 %. Elektronické médiá (informačné a komunikačné) predstavujú najdynamickejší trh v Malajzii. Malajzia je v porovnaní s ostatnými krajinami regiónu z hľadiska regulácií pripravená pre zavedenie najnovších 4G technológií.

Úroveň inovácií v Malajzii je nízka v porovnaní s J. Kóreou, Japonskom, Čínou, Taiwanom, Hongkongom, Singapurom z hľadiska pomeru k HDP, ako aj z hľadiska informačno-komunikačnej infraštruktúry (vitálny aspekt pre globálnu informačnú prepojenosť ovplyvňujúci efektívnosť výskumu). Z viac ako 2.000 patentov a úžitkových vzorov udelených v roku 2017 v Malajzii takmer 88 % patrilo zahraničným subjektom.

Referenčné stránky:

www.myipo.gov.my www.epu.gov.my www.skmm.gov.my www.mosti.gov.my

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovočný a vývozný režim, obchodná prax

Pri dovozoch do Malajzie sú požadované štandardné dokumenty. K stanoveniu hodnoty tovaru, z ktorej sa vypočítava výška cla, je potrebné priložiť faktúru. Colný úrad však vychádza zväčša z ceny, ktorá je obvyklá pre daný druh tovaru vo svete a vypočítava clo poväčšine z vyššej čiastky, ako je stanovená vo faktúre. K faktúre sa priložuje náložný list (konosament) s údajmi o tovare, odosielateľovi a adresátovi a určuje majiteľa tovaru. V prípade predloženia nákladného listu, ktorý nie je cenným papierom, je potrebné doklad o platbe, kúpnu zmluvu a pod. V závislosti na dodacej parite sa priložujú doklady o poistení tovaru na prepravu a v ňom obsiahnuté údaje takisto slúžia na výpočet hodnoty dovážaného tovaru.

Sadzby dovozných ciel sú stanovené v rozpätí 2 % - 300 %. Suroviny, strojné zariadenia, základné potraviny a lieky sú všeobecne zafixované nižšími sadzbami. Oceňovanie tovaru je v súlade so zmluvami WTO. Oslobodenie od cla sa týka väčšinou surovín a komponentov, ktoré sa spracujú a reexportujú. Nulové clo sa však aplikuje aj na dovoz technológií pre priemyselnú výrobu, ktoré nie je možné zakúpiť na domácom trhu. Oslobodenie od cla sa však musí žiadať. Malajzijskí výrobcovia, ktorých 80% výroby ide na export, môžu požiadať o štatút LMW (Licensed Manufacturing Warehouse), na základe čoho im bude odpustené clo na dovážané suroviny a strojné zariadenia, ktoré používajú priamo pri výrobe produkcie na export.

Vývozné clá sú uvalené na hlavné vývozné komodity Malajzie – ropa, plyn, palmový olej. S výnimkou ropy, ktorá podlieha 10% vývoznému clu, sú vývozné clá na ďalšie vyvážené komodity vypočítavané podľa výšky nákladov na ich výrobu. V praxi to znamená, že vývozné clá sú uvalené len na rozdiel medzi vývoznou cenou a tzv. prahovou cenou, ktorá odráža náklady výroby danej komodity. V prípade, že vývozná cena je rovnaká alebo nižšia ako prahová cena, vývozné clo nie je uvalené.

Spotrebné dane sú uvalené na niektoré druhy dovážaných tovarov a tiež tovarov, vyrábaných v Malajzii (napr. alkohol, cigarety). Od r. 2004 je uvalená daň aj na dovoz automobilov, čím Malajzia reagovala na liberalizáciu obchodu v rámci AFTA. Spotrebné dane sú v rozmedzí 4%-65%. Spotrebná daň začína platiť v okamihu, keď tovar opúšťa výrobné priestory. U dovážaných vozidiel je spotrebná daň splatná ku dňu registrácie vozidla na úrade dopravy.

Ochrana domáceho trhu sa realizuje rôznymi druhmi opatrení, ktoré predstavujú pre zahraničné subjekty bariéry v podnikaní a obchode:

- Obmedzenia vlastníctva pre zahraničné subjekty v sektoroch, kde etnickí Malajci „Bumiputra“ sú chránení minimálne 12,5% vlastníctvom (obmedzenia sa týkajú založenia, zlučovania, preberania spoločností).

- Obmedzenia pri verejnom obstarávaní (zahraničné subjekty sú pozvané len v prípade, keď Bumiputra nie sú schopní poskytnúť požadované služby). Malajzia nie je členom dohody WTO o verejnom obstarávaní a permanentne a využíva túto skutočnosť na preferenčné vyhlasovanie verejných tendrov uprednostňujúc len domáce malajské obyvateľstvo.

- Diskriminačné obmedzenia pre dovoz agroproduktov. V r. 2009 Malajzia ohlásila s platnosťou od 1.1.2010 revidovanú verziu pre inšpekcie na báze poplatkov pre certifikáciu exportérov do Malajzie, pričom poplatky sú vysoké a nezodpovedajú nákladom na inšpekciu. Inšpekcie sú byrokratickou prekážkou (nedostatok inšpektorov, nejasné kritériá, neustále opakovanie inšpekcií, spôsobujúce časové sklzy v dodávkach). Týka sa to požiadaviek na „halal“ produkty. Veterinárne služby zároveň neakceptujú zdravotné certifikáty z EÚ pri dovoze bravčového mäsa do Malajzie a umožňujú dovoz len niektorých menej hodnotných častí bravčového mäsa. Pri dovoze hydiny Malajzia vybočuje z medzinárodných štandardov a zavádza prísnejšie kritériá ako kódex OIE. Zároveň zakazuje dovoz hydiny z celej EÚ, ak sa zaregistroval vírus vtáčej chrípky hoci len v jednej ČK EÚ. Malajzia ďalej vyžaduje, aby každá potravina neobsahovala choroboplodné zárodky a vyžaduje, aby každá zásielka syra do Malajzie mala certifikát analýzy bakteriálnych parametrov. Malajzia doposiaľ neposkytla žiadne odborné vysvetlenie, prečo jej požiadavky nie sú v súlade s medzinárodným kódexom.

- Obmedzenia v možnostiach otvoriť distribučné siete (hypermarkety) a nedostatok transparentnosti. Hoci Malajzia nie je zaviazaná v tomto sektore v rámci GATS, jej regulačné opatrenia nezodpovedajú princípu nediskriminácie v duchu WTO.

- Zvýšené spotrebné dane na určité druhy dovozov (neregistrované liečivá, zákaz dovozu akéhokoľvek tovaru z Izraela, tovarov so židovskou tematikou atď.).

Bezcolné zóny v Malajzii sú definované ako priestor mimo hlavnú colnú oblasť, kde nie je uplatňovaná colná jurisdikcia s výnimkou všeobecne platných zákazov dovozov, ako ich vymedzujú jednotlivé nariadenia o zákaze dovozov. Okrem niektorých výnimiek je možné v bezcolnej zóne predávať tovar a poskytovať služby bez povinnosti platiť clo, spotrebnú daň a daň zo služieb.

Bezcolné zóny v Malajzii:

- Ostrov Labuan v štáte Sabah, kde pôsobia spoločnosti pre ťažbu ropy/plynu a ich spracovanie. V roku 1990 tu bolo vytvorené International Offshore Financial Center (IOFC) s cieľom zaistiť nadštandardné podmienky pre príviv zahraničného kapitálu do bankovníctva a poisťovníctva.
- Ostrov Langkawi v štáte Kedah, kde bola bezcolná zóna založená za účelom zabezpečenia lepších podmienok pre rozvoj turistiky. Hoci Langkawi spadá pod správu štátu Kedah, má relatívne autonómnu samosprávu, tzv. LADA (Langkawi Development Authority) pre rozvoj cestovného ruchu.
- Ostrov Tioman na východnom pobreží Malajzie v blízkosti Singapuru. Cieľom tejto bezcolnej zóny je rozvoj turistického ruchu.
- V meste Johor Baru existuje bezcolná zóna, ktorá je v tesnom susedstve Singapuru, vďaka čomu je vyhľadávaným cieľom Singapurčanov.
- Prístav Klang - časť prístavu je bezcolnou zóna.

Hospodárske zóny v Malajzii:

- Iskandar Development Region - IDR (pre meste Johor Bahru, plocha 2 200 km²)
- Northern Economic Corridor (vrátane ostrova Penang a pevninského okolia)
- East Coast Corridor (najmä štát Terangganu)
- Sabah Development Corridor (vyhlásený vo februári 2008, ostrov Borneo)
- Sarawak Corridor of Renewable Energy (vyhlásený v marci 2008, ostrov Borneo)
- Multimedia Super Corridor a Cyberjaya (zameraný na IT a telekomunikácie).

Referenčné stránky:

www.miti.gov.my

www.matrade.gov.my

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Medzi nové rýchlo rastúce exportné odvetvia patria polovodiče, solárne kolektory, priemyselná elektronika, elektrické domáce spotrebiče a sektor služieb (turizmus, medicínska turistika, letecké služby, školstvo, obchodné služby, stavebný priemysel).

Malajzia dosahuje už od roku 1997 kladné saldo obchodnej bilancie.

Najväčšou vývoznou položkou boli tradične elektronické a elektrotechnické výrobky s podielom 32,9% (súčasne majú aj najväčší podiel na importe v rozsahu 27,7%), ďalej krajina vyviezla rafinované ropné produkty (9,1%) a LNG (8,2%).

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vývoz	219	229	240	248	172	199
Dovoz	180	198	216	223	151	178
Saldo	39	31	24	25	21	21

Zdroj: Ministerstvo zahraničného obchodu a priemyslu

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

Elektronické a elektrotechnické výrobky (E+E) v r. 2017 predstavovali najväčšiu exportnú položku (32,9%) a ich export medziročne vzrástol o 2,4%. V rámci tejto skupiny ide najmä o polovodiče, dátové procesory, fotosenzitívne konduktory, zariadenia na spracovanie dát, diódy, tranzistory, elektrické stroje a zariadenia, kontrolné panely a pod. Novou exportnou položkou sa v posledných rokoch stali optické výrobky (export do USA, Číny, Taiwanu, Singapuru). Nasledovali rafinované ropné produkty, skvapalnený zemný plyn, chemikálie a chemické výrobky, palmový olej, ropa, kovové výrobky, stroje a strojné zariadenia.

V dovoze prevládali elektrické a elektronické výrobky, ropné produkty, chemikálie, stroje, dopravné zariadenia, výrobky zo železa a ocele a optické zariadenia.

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz

Čína sa stala najväčším obchodným partnerom Malajzie. Nasleduje Singapur a Japonsko. Dôležitým exportným trhom Malajzie zostáva jednotný trh EÚ ako celok.

Malajzia plánuje sa viac sústrediť na krajiny, ktoré zaznamenali v posledných rokoch výraznejší hospodársky rast, ako je Čína, India, Rusko, krajiny GCC. Zvýšenú pozornosť venuje novo objavujúcim sa trhom v Afrike (Nigéria, Južná Afrika a pod.), v Latinskej Amerike (Čile, Mexiko, Brazília) a krajinám strednej Ázie (Uzbekistan, Kazachstan, Irán). V rámci využívania zón voľného obchodu Malajzia predpokladá dvojnásobný rast exportu do Indie a pokračovanie vysokého rastu exportu do Číny a Indonézie.

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR za posledných päť rokov (vývoz/dovoz)

Štatistika vzájomného obchodu SR a Malajzie podľa MH SR (v mil. eur):

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
-----	------	------	------	------	------

Vývoz SR	14	17	24	25	21
Dovoz SR	250	466	478	391	544
Obrat	264	483	502	416	565
Saldo	-236	-449	-454	- 366	- 523

Hlavné exportné položky zo SR do Malajzie v r. 2017:

- a) čerpadlá (nie na kvapaliny) kompresory a ventilátory (12,5%)
- b) optické prístroje a zariadenia, (10,6%)
- c) osobné automobily (10,2%) – ich export však medziročne klesol takmer 7-násobne
- d) zariadenia na ohrievanie a chladenie a ich súčiastky (7,1%)
- e) telekomunikačné zariadenia a príslušenstvo (5,9%)
- f) textilná priadza (4,1%)
- g) prostriedky na rozvod elektrickej energie (4,1%)
- h) merače, kontrolné, analyzačné a riadiace prístroje (4,1%)
- i) elektrické stroje (bez rotačných) a ich diely (3,7%)
- j) liečivá bez antibiotík, hormónov, alkaloidov, veterinárske produkty (3,6%)

Hlavné importné položky SR z Malajzie v r. 2017:

- a) telekomunikačné zariadenia, a príslušenstvo (26,1%)
- b) prírodný kaučuk (20,1%)
- c) elektrónky, röntgenky, diódy, tranzistory a pod. (10,3%)
- d) elektrické prístroje na spínanie, rozpojovanie elektrického obvodu (7,4%)
- e) optické výrobky (6,2%)
- f) televízne prijímače (4,9%)
- g) zariadenia na automatické spracovanie údajov (3,9%)
- h) netuhnúce rastlinné tuky a oleje (2,6%)
- i) prístroje na záznam alebo reprodukciu zvuku (1,7%)
- j) rôzne chemické výrobky (1,7%)

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

Malajzia je krajinou, kde prevažná väčšina podnikateľov hovorí anglicky. Britská koloniálna vláda zanechala v Malajzii zmysel pre organizáciu práce a kultúru dodržiavania záväzkov, ktorá je vyššia než v susedných krajinách regiónu s výnimkou Singapuru.

V poslednej dobe však v Malajzii začala rásť kriminalita tzv. elektronického podnikania (cyber-crimes), keď v prevažnej miere cudzinci z afrických krajín zneužívajú svoje dlhodobé pobyty formálne za účelom štúdia v Malajzii na podvratnú hospodársku činnosť. Na tieto ich aktivity doplatilo množstvo podnikateľov z členských krajín EÚ vrátane SR (zväčša ide o obchody internetovou formou).

Najvyspelejšou komunitou v podnikateľskej sfére sú etnickí Číňania. Títo majú väzbu na čínsku podnikateľskú sieť v celom regióne juhovýchodnej Ázie a spolupráca s nimi môže neraz vyústiť do obchodnej spolupráce v rámci širšieho regiónu.

Vo všeobecnosti platí, že malajzijskí podnikatelia sú naklonení podnikaniu viac vo vlastnom regióne, kde sú omnoho väčšie podnikateľské príležitosti, ako vo vzdialenej Európe. Miestni podnikatelia nie vždy dobre rozumejú pravidlám jednotného európskeho trhu, komplikovane vnímajú na jednej strane jednotnosť a na druhej strane rozdielnosť postojov

jednotlivých členských krajín v postojoch k riešeniu hospodárskych problémov EÚ. To ich spolu s nepoznanou európskou mentalitou nemotivuje k investíciám do regiónu strednej Európy.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Medzi komodity a výrobky, ktoré sú vhodné na vývoz do Malajzie, patria najmä vysoké technológie - biotechnológie, „zelené“ technológie, nové materiály, informačné/telekomunikačné technológie a technologické procesy, alternatívne zdroje energií (dieslovo-solárne kolektory, veterné elektrárne), bezpečnostné systémy, obrábacie/stavebné stroje, elektrické zariadenia a rôzne meracie, medicínske, optické, laserové prístroje.

V oblasti priamych investícií do Malajzie sú preferované akékoľvek vysoké technológie (biotechnológie, informačné a telekomunikačné technológie, ...), liberalizoval sa prístup do niektorých sektorov služieb, novo a rýchlo rozvíjajúcou sa oblasťou sú „zelené technológie“.

V rámci projektov regionálneho rozsahu sa podporujú investície do budovania medzinárodných nákupných a regionálnych distribučných centier, operačných regionálnych stredísk a úradov pre sektory služieb.

Samostatnú kapitolu predstavujú možnosti vývozu vojenského špeciálu. V tejto oblasti sú naďalej možnosti úspechu slovenských firiem, pričom partneri z Malajzie spravidla prizvukujú ich záujem, aby došlo aj k určitému transferu technológie.

V rámci dovozu do SR by sa okrem klasických malajzijských exportných položiek dali na slovenskom trhu uplatniť recyklačné technológie pre priemyselné odvetvia.

Oblasť reklamy a propagácie produktov podlieha náboženskej cenzúre (musí byť v súlade s moslimskou morálkou).

Možnosti spolupráce na tretích trhoch:

1/ Vodné/odpadové hospodárstvo - čističky vody, expertízy, meracie vodné zariadenia (pre krajiny rozvojového sveta a najmä v Perzskom zálive).

2/ Technológie farmárenia, umelého rozmnožovania hovädzieho dobytku, výroba halal - produktov (napríklad v Bosne a Hercegovine).

3/ Subdodávky pre stavebné komplexy (pre krajiny Perzského zálivu).

4/ Budovanie projektov infraštruktúry (pre krajiny ASEAN - vyše 600 mil. obyvateľov, HDP cca 2,5 bilióna USD).

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Za účelom podnikania v Malajzii je možné založiť 3 druhy firiem – s ručením obmedzeným (prevažná väčšina zahraničných spoločností), pobočku zahraničnej spoločnosti alebo združenie, živnostnícku činnosť.

Predbežné informácie k postupu je možné nájsť na webových stránkach agentúry pre podporu investícií MIDA (www.mida.gov.my) a pre podporu obchodu MATRADE (www.matrade.gov.my).

Pri založení zahraničnej spoločnosti v Malajzii dochádza v prevažnej miere ku konzultáciám s miestnymi konzultačnými spoločnosťami, ktoré sú na tento druh činností špecializované. Špecializované malajzijské firmy pre poradenskú činnosť je možné nájsť na webovej stránke: www.malaysianbar.org.my.

Obchodné spory sa riešia prostredníctvom súdov alebo arbitráží. V obchodnej zmluve je vhodné vymedziť aj spôsob riešenia prípadného sporu (napr. spomínanou arbitrážou).

Preventívne opatrenia voči hospodárskej kriminalite na báze elektronického obchodu

Požiadavky na preddavkové platby za tovar alebo služby bez fyzického kontaktu a pracovného rokovania sa musia realizovať so zvýšenou opatrnosťou. K takýmto incidentom dochádza v scenári požiadaviek na preddavkové platby cez Western Union alebo podobné inštitúcie. Podvodné firmy často používajú emailovú adresu gmail, yahoo, hotmail a pod.

Legitímne zriadená firma v Malajzii musí byť registrovaná v obchodnom registri – Companies Commission of Malaysia www.ssm.com.my/en/index.php. Základné informácie o spoločnosti je možné nájsť cez informačný systém obchodného registra www.ssm-einfo.my. Pred začatím obchodu sa odporúča preveriť elektronickou formou základné údaje o partnerovi z Malajzie. Je rozhodujúce zistiť, či údaje uvedené v obchodnom registri sú zhodné s údajmi, ktoré v korešpondencii uvádza malajzijský partner. Na webstránke Companies Commission of Malaysia je možné platiť kreditnou kartou elektronicky.

Spoločnosti, ktoré uvádzajú len telefónne čísla, sú mnohokrát napojené na podvodnú činnosť. V Malajzii mobilné telefóny začínajú na trojčísle 010, 011, 012, 013, 014, 015, 016, 017, 018, 019. Odporúča sa byť opatrným voči firmám, ktoré uvádzajú hotelové adresy, obchodné a nákupné strediská, alebo ak majú len P.O. Box adresu.

Spolahlivá firma má najpravdepodobnejšie členstvo v niektorej z malajzijských obchodných a priemyselných komôr alebo relevantnej priemyselnej či inej profesijnej asociácii. Medzi takéto komory/asociácie patria napríklad:

Federation of Malaysian Manufacturers: www.fmm.org.my
Electrical and Electronics Association of Malaysia: www.teeam.org.my
The Malaysian Palm Oil Association: <http://www.mpoa.org.my/v2/index.php>
Malaysian Rubber Products Manufacturers' Association: www.mrpma.com.my

Ďalšie informácie o partnerovi je možné dostať prostredníctvom štátnej agentúry MATRADE. Kontakt na agentúru: info@matrade.gov.my, webová stránka: www.matrade.gov.my

Pre vyšetrovanie hospodárskej kriminality je vhodné kontaktovať:
Royal Malaysian Police
Director, Commercial Crime Investigation Department Bukit Aman
Blok G, Kompleks Pejabat Kerajaan, Bukit Perdana, Jalan Dato' Onn,
50502 Kuala Lumpur.
Tel: 03-2616 3701, email: dir.ccrime@rmp.gov.my

Všeobecný kontakt na Royal Malaysian Police
Bukit Aman Police Station
Phone: +60 30 261 6 3822
rmp@rmp.gov.my
<http://www.rmp.gov.my/>

Formulár v elektronickej forme pre podanie sťažností na Royal Malaysian Police
http://www.rmp.gov.my/defaultbase.cfm?path=complaint/complaint_menu.cfm

Ministry of Science, Technology and Innovation
Cyber Security Malaysia Department

Malaysia Computer Emergency Response Team

Podanie sťažností: http://www.mycert.org.my/report_incidents/online_form.html

European Union – Malaysia Chamber of Commerce and Industry

V Malajzii pôsobí pre podporu obchodu a riešenie problematických otázok spojených s obchodnými vzťahmi medzi EÚ a Malajziou spoločná Obchodná a priemyselná komora EÚ – Malajzia EUMCCI (European Union – Malaysia Chamber of Commerce and Industry), ktorá združuje európske firmy pôsobiace v Malajzii a ich partnerské malajzijské podnikateľské subjekty. V Malajzii pôsobia zmiešané bilaterálne obchodné komory/rady Malajzie so západoeurópskymi štátmi a zo strednej a východnej Európy je v tomto smere aktívne Poľsko (Malaysia-Poland Business Association).

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Pre občanov SR má Malajzia bezvízový režim pre všetky druhy cestovných pasov. Jednorazový bezvízový pobyt občana SR na území Malajzie je povolený maximálne na 90 dní s tým, že celková doba pobytu v Malajzii počas kalendárneho roka nesmie prekročiť spolu 180 dní (bez ohľadu na počet vstupov do krajiny). Počas letného času v SR je časový rozdiel 6 hodín, v zimnom čase 7 hodín.

Dni voľna v Malajzii sú pri oslavách štátneho sviatku a celého radu rôznych náboženských moslimských, kresťanských, budhistických a hinduistických sviatkov.

Ubytovanie v 5-hviezdičkových hoteloch v hlavnom meste stojí cca 100-150 eur, dá sa však nájsť množstvo veľmi dobre vybavených a čistých štvorhviezdičkových a trojhviezdičkových hotelov za nižšiu cenu.

Vynikajúca sieť diaľnic prakticky po celej krajine umožňuje rýchle presuny autami a diaľkovými autobusmi. Letecké spojenie z hlavného mesta Kuala Lumpur existuje do každého regionálneho centra malajzijských štátov a nízkorozpočtové aerolínie Air Asia lietajú do viacerých ďalších destinácií. Z Malajzie sú priame letecké spojenia do všetkých krajín juhovýchodnej a východnej Ázie a do mnohých krajín Európy.

Postup v prípade núdze – kontaktovať Veľvyslanectvo SR v Jakarte, Indonézii, ktoré je akreditované aj pre Malajziu.

Veľvyslanectvo SR
29, Prof. Moh. Yamin
P.O.Box 1368
Jakarta Pusat, Indonézia

Tel: +62-21-3101068
Fax: +62-21-3101180
www.mzv.sk/jakarta

veľvyslanec:
zástupkyňa veľvyslanca/konzulka:
ekonomický diplomat:

Michal Slivovič,
Veronika Pristašová
Igor Melišek

[\(michal.slivovic@mzv.sk\)](mailto:michal.slivovic@mzv.sk)
[\(veronika.pristasova@mzv.sk\)](mailto:veronika.pristasova@mzv.sk)
[\(igor.melisek@mzv.sk\)](mailto:igor.melisek@mzv.sk)

tiesňová linka Veľvyslanectva SR: +62-816 783 043,
kontaktná osoba: Veronika Pristašová

Honorárny konzulát SR v Malajzii:
Konzulárny úrad Kota Kinabalu, štát Sabah
Konzul: Wong Khen Thau
Adresa: Lot 26 Lorong Dewan
88000 Kota Kinabalu
Sabah Malaysia
Tel.: +60 88 230 933

Fax: +60 88 256 215

Email: ktwong7@pc.jaring.my

ktwong6@gmail.com

Polícia – celoštátna: +60-3-22626222, +60-3-22626555, +60-3-22627555

Polícia v Kuala Lumpur: +60-3-41081222, +60-3-42522222

Nemocnice v Kuala Lumpur:

Gleneagles: +60-3-42552880, +60-3-42552900, +60-3-79569999

Ampang Puteri: +60-3-42707060, +60-3-77851919, +60-3-7841191

Ambulancie Red Crescent: +60-3-42578726

Užitočné webové stránky:

Malaysian Government Official Portal – www.malaysia.gov.my

Prime Minister's Department: www.pmo.gov.my

Central Bank of Malaysia (Bank Negara): www.bnm.gov.my

Economic Planning Unit (EPU): www.epu.gov.my

Federation of Malaysian Manufacturers (FMM): www.fmm.org.my

Malaysian Industrial Development Authority (MIDA): www.mida.gov.my

Ministry of International Trade and Industry (MITI): www.miti.gov.my

Ministry of Foreign Affairs: www.kln.gov.my

Malaysian International Chamber of Commerce and Industry (MICCI): www.micci.com

National Chamber of Commerce and Industry of Malaysia (NCCIM): www.nccim.org.my

European Union Malaysia Chamber of Commerce and Industry (EUMCCI): www.eumcci.com

Malaysia External Trade Development Corporation (MATRADE): www.matrade.gov.my

(prehľad veľtrhov v Malajzii)

Bursa Malaysia (Stock Exchange): www.bursamalaysia.com

Royal Malaysian Customs Department: www.customs.gov.my

Department of Statistics Malaysia: www.statistics.gov.my

Portál pre vyhľadávanie nehnuteľností: www.iproperty.com.my